

Granskning av delårsrapport 2019

Falkenbergs kommun

Projektledare

Rebecca Lindström

Projektmedarbetare

Rebecka Äremann

Malin Ringedal

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2019-01-01 – 2019-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten med några undantag är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Avvikelser mot lag och god sed sker avseende kommunens hantering av schablonersättningen (2010:1122) för introduktion och etablering av nyanlända, periodisering av statsbidrag, avvikelser gällande avsättning och aktivering av anläggningstillgångar.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har beslutat om två finansiella mål för god ekonomisk hushållning: (1) resultatandelen ska uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag (2) soliditeten ska uppgå till 30 procent.

Vad gäller mål (1) uppgår resultatet för årets första åtta månader till 56,7 mnkr och därmed 3,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I delårsrapporten lämnas en helårsprognos om ett resultat till 16,5 mnkr, vilket skulle innebära 0,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Vår bedömning är att periodutfallet per 31 augusti 2019 är förenligt med fullmäktiges finansiella mål, men att det prognosticerade resultatet för året innebär att målet inte kommer att uppnås till årets slut.

Vad gäller mål (2) uppgår soliditeten, per 31 augusti 2019, till 33 procent. I beräkningen justeras det egna kapitalet ned motsvarande det beräknade värdet av den totala pensionsförpliktelsen samt att tillgångarna justeras ned motsvarande det beräknade värdet av de lån Falkenbergs kommun förmedlar till de kommunägda bolagen. I delårsrapporten görs bedömningen att soliditetsmålet även kommer att uppnås till årets slut.

Verksamhetsmässiga mål

Kommunfullmäktige har beslutat att utvecklingsmål ska finnas på alla organisatoriska nivåer i kommunen. Uppföljningen av utvecklingsmålen ska enligt kommunfullmäktiges budget 2019¹ rapporteras tillbaka två gånger per år, dels genom en delårsrapport och dels genom årsredovisningen. I delårsrapporten per 31 augusti 2019 beskrivs att arbete med målen är ett pågående uppdrag och att uppföljning av målen inte kan göras till 31 augusti 2019. Med anledning av detta kan vi inte göra någon bedömning om verksamheternas utfall eller prognostiserade utfall för året är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

¹ Budget 2019. Budgetramar 2020 & kommunplan 2021

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och Revisionsfrågor	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Avgränsning och metod	3
2.	lakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
2.1.1.	lakttagelser	5
2.1.2.	Bedömning	7
2.2.	God ekonomisk hushållning	7
2.2.1.	lakttagelser	7
2.2.2.	Bedömning	7
3.	Bedömningar utifrån revisionsfrågor	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunfullmäktige skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

1.2. Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

1.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R17, Delårsrapport
- Övriga rekommendationer från rådet för kommunal redovisning i tillämpliga fall
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

1.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2019-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,
- hur kommunstyrelsen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionssed i övrigt har.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till delårsrapport som presenterades 2019-10-04. Den granskade delårsrapporten behandlades av kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-10-08. Delårsrapporten ska fastställas av kommunstyrelsen 2019-10-15 innan fullmäktiges behandling av delårsrapporten 2019-10-29.

Rapportens innehåll har sakgranskats av redovisningschef.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Lagens krav och god redovisningssed

2.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti 2019. Resultatet för perioden uppgår till 56,7 mnkr.

Förvaltningsberättelse

Delårsrapporten redogör för en förenklad förvaltningsberättelse som i allt väsentligt innehåller de normerande delar som RKR:s rekommendation R17 anger att en delårsrapport ska innehålla.

Vad gäller upplysning om kommunens förväntade utveckling noteras att uppföljningen av verksamheten i relation till god ekonomisk hushållning kan stärkas. Se mer i avsnitt 2.2.

Helårsprognosen i förhållande till budget

I delårsrapporten redovisas en helårsprognos om 16,5 mnkr som i förhållande till kommunfullmäktiges budget för år 2019 innebär en negativ budgetavvikelse med (-) 27,6 mnkr. Enligt delårsrapporten förklaras den prognosticerade budgetavvikelsen främst av volymavvikelser inom barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden samt ökade pensionskostnader. Vad gäller pensionskostnader har kommunens pensionsförvaltare, KPA Pension, debiterat för låga premier under flera år hänförliga till den förmånsbestämda ålderspensionen. I korthet innebär det att kommunen under 2019 behöver betala ikapp för de tidigare för låga premierna, vilket inte var känt vid när budget för år 2019 fastställdes.

Balanskravsutredningen med prognos för helåret

I delårsrapporten framgår en utredning av balanskravet utifrån det prognosticerade helårsresultatet om 16,5 mnkr. Vi noterar att uppställningen av balanskravsutredningen bör förtydligas avseende posten "balanskravsjusteringar".

Enligt utredningen prognosticeras årets resultat efter balanskravsjustering till 15,1 mnkr. En avsättning till resultatutjämningsreserven kan då göras med högst 11,1 mnkr eftersom kommunfullmäktige beslutat att den totala resultatutjämningsreserven inte ska överstiga 10 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Om avsättning till resultatutjämningsreserven görs med 11,1 mnkr kommer den totala resultatutjämningsreserven uppgå till 257,3 mnkr vilket skulle motsvara 10 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Enligt balanskravsutredningen kommer det prognosticerade balanskravsresultatet uppgå till 4 mnkr efter nämnda justeringar.

Nämndernas resultat och prognos

Enligt delårsrapportens driftredovisning redovisar nämnderna en negativ budgetavvikelse för perioden med totalt -22,6 mnkr och helårsprognosen visar -44 mnkr. I och med beslut om användning av balanserade integrationsbidrag och byggbonus uppgår nämndernas justerade periodresultat till -11,5 mnkr och helårsprognosen till -26 mnkr. Av nämnderna står barn- och utbildningsnämnden för den största budgetavvikelsen under perioden 2019-01-01 till 2019-08-31. I delårsrapporten beskrivs att avvikelsen till stor del härleds till förskole- och grundskoleverksamheten på grund av fler barn och elever än budgeterat. Socialnämndens budgetavvikelse om -4,7 mnkr förklaras av högre antal externa placeringar samt höga kostnader för tillfälliga boendelösningar och skyddat boende, som främst avser försörjningsstöd.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkning samt de noter som krävs enligt RKR:s rekommendation R17. Räkenskaperna omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i enlighet med rekommendationen. Kommunen upprättat även sammanställda räkenskaper.

En samlad, översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet finns i delårsrapporten.

Vid granskningen av periodens resultat- och balansräkning för kommunen har följande väsentliga avvikelser noterats:

- Kommunen avviker gällande god redovisningssed avseende periodisering av statsbidraget för tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen 2015. Periodiseringen innebär att kortfristiga skulder är för högt redovisade med 14 mnkr.
- Falkenbergs kommun gör bedömningen att schablonersättningen (2010:1122) för introduktion och etablering av nyanlända ska gälla under en längre tid än avsatt. Falkenbergs kommun har under ett antal år bokfört ersättningarna som en kortfristig skuld i balansräkningen och intäktsför bidragen efter att beslutade aktiviteter är genomförda. Enligt rekommendation 18 samt R2 och information om redovisning av statsbidrag från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) ska schablonersättningen redovisas som intäkt samma år som utbetalning sker. I balansräkningen uppgår denna post till 46,9 mnkr.

Iakttagelser:

- Verksamhetens nettokostnader har ökat med 5,9 % jämfört med motsvarande period föregående år och ska jämföras med ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag på 4,4 %. Helårsprognosen för nettokostnadsökningen är 5,8 % och skatteintäkter och generella statsbidrag 4,5 %. Att verksamheternas nettokostnader är högre än föregående period beror bl.a. på ökade lönekostnader samt ökade kostnader till följd av antal barn och elever inom barn- och utbildningsnämnden samt ökat antal brukare inom socialnämnden.
- Fullmäktige har beslutat att resultatnivån ska uppgå som minst till 2 % av skatteintäkter och statsbidrag vilket inte uppnås i prognosen. Resultatet beror till stor del på att nämnderna har en sammanlagd negativ budgetavvikelse i prognosen. Det är av stor vikt att nämnderna vidtar åtgärder för att redovisa en budget i balans.
- Enligt rekommendation materiella anläggningstillgångar (R 4) ska avskrivning ske löpande så snart anläggningen tas i bruk. Kommunen avviker från principen då aktivering av anläggningstillgångar görs en gång om året och inte i samband med att de tas i bruk.
- Det finns muddringskostnader (2,1 mnkr), kostnader för förstudie inför sanering i Ätran (3,4 mnkr) samt saneringskostnader för kvarteret Krispeln (5,3 mnkr) som redovisade som en avsättning i balansräkningen. Förfarandet är inte i enlighet med R 9 avsättningar och ansvarsförbindelser, där det anges att reservering för utgifter som krävs för den framtida verksamheten inte får redovisas i balansräkningen.

Från 1 januari år 2019 gäller lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Med anledning av detta tog RKR fram en ny rekommendation för intäkter, rekommendation R2, som ersatte tidigare rekommendation, RKR 18. I juni år 2019 tog RKR beslut om att RKR 18 kan tillämpas om så önskas gällande gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och liknande ersättningar. Kommunen har valt att fortsatt tillämpa RKR 18. Det råder en osäkerhet kring hur denna typ av transaktioner ska redovisas. Kommunen har för kännedom uppskattningsvis ca 44,9 mnkr i skuldförfinansiering per 2019-08-31.

Noter

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår att principerna är densamma som vid föregående års årsbokslut.

Förklaring till säsongsvariationer beskrivs ej särskilt. Förändring av väsentliga ansvarsförbindelser framgår av not till balansräkningen.

2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten med några undantag är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Avvikelse mot lag och god sed sker avseende kommunens hantering av schablonersättningen (2010:1122) för introduktion och etablering av nyanlända, periodisering av statsbidrag, avvikelser gällande avsättning och aktivering av anläggningstillgångar.

2.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt budget för perioden 2019-2021 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

2.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2019 - 2021.

Av redovisningen framgår att ett av de finansiella målen prognostiseras att uppfyllas.

Falkenbergs kommun har följande finansiella mål:

- Resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet uppfylls för delåret men i prognosen för år 2019 prognostiseras målet att inte uppfyllas (0,6%).
- Soliditeten ska uppgå till 30 %. För delåret uppgår soliditeten till 33 % och därmed görs bedömningen att det kommer att uppfyllas för helåret.

Mål för verksamheten

I delårsrapporten görs ingen uppföljning av målen som fullmäktige fastställt i budget 2019-2021 för verksamheten varken på delårsbasis eller utifrån prognos för helårsutfallet.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019-2021.

Eftersom delrapporten inte redovisar en uppföljning av fullmäktiges verksamhetsmässiga mål eller prognostiserad måluppfyllelse för helåret kan vi inte göra någon bedömning av om utfallet eller prognos för helåret.

3. Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Uppfyllt Vi bedömer att delårsrapporten med några undantag är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Avvikelser mot lag och god sed sker avseende kommunens hantering av schablonersättningen (2010:1122) för introduktion och etablering av nyanlända, periodisering av statsbidrag, avvikelser gällande avsättning och aktivering av anläggningstillgångar.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	Går ej att bedöma Vi kan inte göra en bedömning, utifrån delårsrapportens återsrapportering, om verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2019.	

2019-10-10

Uppdragsledare/ Fredrik Carlsson

Projektledare/Rebecca Lindström

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Falkenbergs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.